

Motion till riksdagen 2012/13:Sk2

av **Jacob Johnson m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2012/13:14

Skattereduktion för läxhjälp

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp.

2 Propositionens innehåll

I regeringens proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp föreslås att skattereduktionen för hushållsarbete uttryckligen ska omfatta hjälp med läxor och annat skolarbete för barn som är elever i grundskola, gymnasium eller motsvarande. Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Bakgrunden är tillämpningssvårigheter vad gäller dagens regler. I dag medges avdrag för läxhjälp om det sker i samband med barnpassning, men inte för läxhjälpen i sig. Med propositionens förslag säger sig regeringen minska kontroll- och gränsdragningsproblemen i lagstiftningen.

3 Alla barns rätt till en bra utbildning

Skolan ska vara likvärdig. Det slås fast i skollag och i läroplaner. En likvärdig skola handlar om lika tillgång till utbildning, lika kvalitet på utbildningen och att skolan ska kompensera för elevers olika förutsättningar. Vänsterpartiet menar att alla elever ska ges möjlighet till goda studieresultat oavsett social bakgrund och vilken skola man går i.

Dessvärre ser det inte ut så i dag. Skolverket påpekar tvärtom i sitt remissvar med anledning av det här förslaget att likvärdigheten i svensk skola har försämrats. Skolsegregationen växer, kunskapsskillnaderna ökar, och det blir alltmer avgörande för hur du lyckas i skolan vilka dina föräldrar är.

Fel! Okänt namn på

Regeringens förslag om skattebidrag för att köpa läxhjälp från privata företag är därför så uppenbart ett steg i helt fel riktning och ett förslag som förstärker de orättvisor som redan finns. Föräldrar som har råd ska i och med det här förslaget kunna köpa hjälp till sina barn så att de ska klara sig bättre i skolan.

Enligt skollagen har skolan ett kompensatoriskt uppdrag. Det betyder att skolan ska kompensera elever som kommer från familjer utan studievana med extra stöd och hjälp, detta för att alla ska ha samma chanser att få en bra utbildning. Vänsterpartiet menar att man i stället bör storsatsa på högre kvalitet och bättre kunskap i skolan där det kommer alla elever till del. Därför avsätter vi i vår budgetmotion pengar bl.a. i form av riktade statsbidrag som Skolverket ska kunna fördela direkt till de elever och de skolor som har de största behoven. Vi satsar också totalt 6 miljarder kronor under åren 2013–2015 för att successivt öka lärartätheten generellt.

Vänsterpartiets syn på läxläsning är att det ska ske inom ramen för skolan. Hemläxorna delar upp elever i två tydliga grupper: de som kan få mycket hjälp hemifrån och de som inte kan det. Motståndet mot Vänsterpartiets förslag om läxläsning i skolan har bl.a. innehållit argumentet att hemläxor är en viktig länk mellan familj och skola. Det redan väldigt tunna argumentet faller ju helt om läxläsningen sköts av inhyrd personal.

Riksdagen bör avslå proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp. Detta bör riksdagen besluta.

4 Slopa RUT-avdraget

Det faktum att skattereduktionen främst kan användas av personer med relativt höga inkomster är giltigt inte bara vad gäller läxhjälp, utan för skattereduktionen för hushållstjänster som helhet. Senaste tillfället då SCB analyserade användningen av det s.k. RUT-avdraget konstaterade man att 64 procent av RUT-avdraget gick till den fjärdedel av hushållen som hade högst inkomster. Bland barnfamiljer var det tio gånger vanligare med RUT-avdrag i gruppen med de 25 procent högsta inkomsterna än i gruppen med de 25 procent lägsta inkomsterna.¹

Som nämnts tidigare i motionen är regeringens argument för att införa skattebidraget för läxhjälp att komma till rätta med gränsdragningsproblem i dagens lagstiftning. Gränsdragningsproblemen har varit kända länge. Till exempel ingår gräsklippning, men inte trädbeskäring i RUT-avdraget. Skatteverket har tidigare också beskrivit dagens lagstiftning kring just läxhjälpen som en gråzon. Dessvärre menar Skatteverket att detta inte förändras i och med propositionens förslag. I myndighetens remissvar skriver man att ”det är

¹ http://www.scb.se/Pages/Article____332313.aspx.

Fel! Okänt namn på

inte [...] klarlagt att de nya reglerna kommer att innebära mindre kontroll- och gränsdragningsproblem”. Vänsterpartiet vill i det här sammanhanget framhålla vikten av att eftersträva ett skattesystem som är enkelt, likformigt och som har så få undantag som möjligt. På så sätt blir systemet dels lättare att förstå och tillämpa för den enskilde samtidigt som möjligheterna till skatteplanering minimeras.

Ett av huvudargumenten för att införa RUT-avdraget var att det skulle göra svarta jobb vita. Vänsterpartiet anser i grunden att det är fel att bekämpa skattesmitning med skattebefrielse. Flera studier visar dessutom att så inte blivit fallet. I den nyligen publicerade rapporten *Vilka arbetar med vita hushållsnära tjänster?* från Högskolan Kristianstad² har forskarna studerat städföretag i södra Sverige. Man konstaterar att de allra flesta som jobbar med vita hushållsnära tjänster inte tidigare har jobbat svart, utan inom andra branscher. En av rapportens slutsatser är just att RUT-avdraget inte har lyckats göra det svarta arbetet vitt. En annan slutsats är att den svarta marknaden för hushållstjänster finns parallellt med den vita. Många av de intervjuade personerna berättar att kunder ”erbjudit” dem att arbeta svart hos dem.

Detta bekräftar bilden som forskaren Anna Gavanoas beskrivit i flera rapporter, senast i *Bland Rolexklockor och smutsiga trosor*, nämligen att i takt med att efterfrågan på vita hushållstjänster växer, så växer också efterfrågan på svarta tjänster och på den billigaste arbetskraften. Många av de aktörer som verkar på den vita marknaden återfinns också i den informella sektorn. Gavanoas forskning har också satt fokus på de problematiska arbetsvillkor som råder i branschen och där många personer, däribland papperslösa, utnyttjas grovt.

Slutligen brukar det hävdas att RUT-avdraget skapar jobb. Givetvis är det så att det anställs fler personer i en bransch som skattesubventioneras. Skatteverket menar t.ex. att uppkomsten av läxhjälsbranschen är en direkt följd av RUT-avdraget.³ Men att staten lägger skattepengar på att subventionera städbranschen betyder ju att andra satsningar tas bort eller inte blir av. Vänsterpartiets uppfattning är att det hade varit bättre att satsa de pengar som i dag används till RUT-avdraget på jobb i den offentliga sektorn där tjänster fördelas efter behov, inte efter plånbokens tjocklek. Pengarna som i dag används för att bekosta RUT-avdraget bör användas till satsningar på förskolan – dels till att finansiera 15 000 platser i barnomsorg på obekvämt arbetstid, dels till att stimulera kommunerna så att barn till arbetslösa och föräldralediga ges rätt till 30 timmars förskola per vecka. Skattereduktionen för hushållstjänster bör tas bort.

² <http://hkr.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:556163>.

³ http://www.svd.se/nyheter/inrikes/skatteverket-vill-tata-luckor-i-rut_7366452.svd.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 oktober 2012

Jacob Johnson (V)

Ulla Andersson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Josefin Brink (V)

Christina Høj Larsen (V)